

ZAKON

O ZAŠTITI NA RADU

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zaštitu na radu obezbjeđuju i sprovode preduzeća, organizacije društvenih djelatnosti, banke i druge finansijske organizacije, organizacije za osiguranje, zadruge i drugi oblici saradnje, i zajedničkog poslovanja sa stranim licima, radne zajednice organa društveno – političkih zajednica, društveno – političkih organizacija, društvenih organizacija, udruženja građana i drugih organizacija i zajednica (u daljem tekstu: organizacija), ako zakonom nije drukčije određeno.

Zaštitu na radu obezbjeđuju i sprovode i radni ljudi koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom, odnosno ličnim radom i sredstvima u svojini građana, građansko – pravna i fizička lica, poljoprivredna gazdinstva, predstavništva stranih firmi i diplomatska i konzularna predstavništva u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: poslodavac).

Član 2.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su da u okviru plana razvoja ili posebnom programu mjera zaštite na radu obezbjede potrebna sredstva za sprovođenje i unapređivanje zaštite na radu sa rokovima za njihovu realizaciju.

Član 3.

Pravo na zaštitu na radu imaju:

1. Radnici u radnom odnosu u organizaciji odnosno kod poslodavca;
2. Sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu, kao i učenici i studenti na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi u organizaciji odnosno kod poslodavca;
3. Učenici odnosno studenti na praktičnoj nastavi i stručnoj praksi u vaspitno – obrazovnoj organizaciji;
4. Lica na stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji ili dokvalifikaciji odnosno profesionalnoj rehabilitaciji u organizaciji odnosno kod poslodavca;
5. Učesnici dobrovoljnih i obaveznih radova, omladinskih radnih akcija i takmičenja;
6. Lica koja se nalaze na izdržavanju kazne;

Zaštitu na radu iz tač. 1,2 i 4 prethodnog stava obezbjeđuje organizacija odnosno poslodavac, iz tačke 3. vaspitno – obrazovna organizacija, iz tačke 5. organizator radnih akcija i takmičenja i iz tačke 6. kazneno – popravna organizacija.

Član 4.

Sindikata ima pravo da učestvuje u uređivanju, preduzimanju i unapređenju zaštite na radu radnika u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 5.

Vaspitno – obrazovne organizacije obezbjeđuju putem nastavnog plana i programa da učenici i studenti stiču odgovarajuća znanja iz oblasti zaštite na radu, u obimu koji odgovara potrebi struke i obrazovnog profila za koje se vrši obrazovanje.

II – MJERE ZAŠTITE RADNIKA NA RADU

Član 6.

Mjere zaštite radnika na radu obuhvataju:

1. Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu
2. Mjere u vezi sa uslovima rada
3. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Mjere zaštite na radu iz prethodnog stava utvrđuju se zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom

1. Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 7.

Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte i posebne mjere i mjere koje su obavezne sprovesti određene organizacije odnosno poslodavci

Opšte mjere zaštite radnika na radu određuju se na svim radnim mjestima

Posebne mjere zaštite radnika na radu primjenjuju se na određenim radnim mjestima kada se zbog specifičnih opasnosti i štetnosti zaštita ne može obezbijediti primjenom opštih mjera zaštite radnika na radu.

Mjere koje su obavezne sprovesti određene organizacije odnosno poslodavci odnose se na mjere kod izrade tehničke dokumentacije, izgradnju, uređenje radilišta i pregled oruđa za rad.

a) Opšte mjere zaštite radnika na radu

Član 8.

Opšte mjere zaštite radnika na radu obuhvataju naročito: uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije, obezbjeđenje odgovarajućih saobraćajnica, upotrebu bezbjednih sredstava rada, pružanje prve pomoći, obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjetljenja, ograničenje buke i vibracije, otklanjanje štetnih uticaja kod rada na otvorenom prostoru i djelovanje opasnih materija i opasnih zračenja, obezbjeđenje od udara električne struje i sprečavanje nastanka požara i eksplozije.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu na drugi način otkloniti, organizacija odnosno poslodavac dužni su obezbijediti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu (u daljem tekstu: sredstva lične zaštite).

b) Posebne mjere zaštite radnika na radu

Član 9.

Posebne mjere zaštite radnika na radu određuju se naročito kod radova koji se izvode: pod zemljom i pod vodom, u vodi i vlazi, pri niskim i pri visokim temperaturama, na otvorenom prostoru, na visini, na pokretnim objektima, sa kancerogenim supstancama, štetnim agensima i opasnim zračenjima, u zagađenoj atmosferi i pri hemijsko – tehnološkim procesima gdje postoji opasnost od zaraznih bolesti.

c) Mjere koje su obavezne sprovesti određene organizacije odnosno poslodavci

Član 10.

Organizacija odnosno poslodavac, koji izrađuju tehničku dokumentaciju za objekte namijenjene za radne prostorije i organizacija koja vrši projektovanje tehničko – tehnološkog procesa, obavezni su pri projektovanju primjeniti propisane mjere zaštite na radu sa naznakom svih opasnosti sa predviđenim mjerama za njihovo otklanjanje i navesti propise koji su korišteni kod projektovanja odnosno izrade tehničke dokumentacije.

Organizacija odnosno poslodavac iz prethodnog stava izdaju ispravu kojom se dokazuje da je projektovanje objekata odnosno tehničko – tehnološkog procesa izvršeno u skladu sa zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Ako u izradi tehničke dokumentacije učestvuje više organizacija odnosno poslodavaca, investitor je obavezan da na osnovu posebnih projekata odnosno isprave iz prethodnog stava, obezbijedi od organizacije odnosno poslodavca koji vrši projektovanje, ili od organizacije iz člana 21. ovog zakona jedinstvenu ispravu.

Član 11.

Izvođač građevinskih objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije odnosno izvođač tehničko – tehnološkog procesa obavezan je da izvodi radove prema tehničkoj dokumentaciji i obezbijedi dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat odnosno tehničko – tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu i da ispunjava uslove iz projektne dokumentacije.

Ako u izgradnji građevinskih objekata odnosno izvođenju tehničko – tehnoloških procesa učestvuje više izvođača, investitor je obavezan da, na osnovu dokaza iz prethodnog stava, obezbijedi jedinstveni dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat izgrađen odnosno tehničko – tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu.

Član 12.

Proizvođači mašina, uređaja na mehanizovan pogon, alata i drugih sredstava za rad i opremu (u daljem tekstu: sredstva rada i opreme) prilikom projektovanja, konstruisanja, odnosno proizvodnje, obavezni su primijeniti propisane mjere zaštite na radu, izdati uputstvo za bezbjedan rad i održavanje i ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 13.

Proizvođač sredstava lične zaštite, za koje nije propisan jugoslovenski standard, obavezan je pri projektovanju, konstruisanju, odnosno proizvodnji sredstava lične zaštite primijeniti mjere zaštite na radu i izdati uputstvo za upotrebu i održavanje i na sredstvima lične zaštite označiti da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

Ako nije tehnički moguće da se na sredstvima lične zaštite iz prethodnog stava označi da su proizvedena u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona, proizvođač je obavezan izdati odgovarajuću ispravu kojom se to dokazuje.

Član 14.

Uvoznik sredstava rada i opreme dužan je kupoprodajnim ugovorom obezbijediti garanciju da ista odgovaraju međunarodnim konvencijama, tehničkim propisima i propisima donesenim na osnovu zakona.

Za sredstva i opremu iz prethodnog stava uvoznik je obavezan pribaviti odgovarajuća uputstva za upotrebu i održavanje i prevesti ih na srpskohrvatski odnosno hrvatskosrpski jezik.

Član 15.

Isprave iz člana 10. st. 2. i 3., člana 12., člana 13. stav 2. i garanciju iz stava 1. prethodnog člana može, na zahtjev organizacije odnosno poslodavca, izdati organizacija koja ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme.

Član 16.

Organizacija odnosno poslodavac ne mogu staviti u promet odnosno upotrebu sredstva rada i opremu i sredstva lične zaštite prije nego što utvrde da odgovaraju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 17.

Organizacija odnosno poslodavac koji obavljaju građevinsku i drugu djelatnost na privremenim radilištima obavezni su prije početka rada izraditi elaborat o uređenju radilišta u

skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona i obezbijediti izvođenje radova prema tom elaboratu.

Organizacija odnosno poslodavac iz prethodnog stava obavezni su elaborat o uređenju radilišta dostaviti organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada najmanje osam dana prije početka rada na radilištu.

Član 18.

Ako dvije ili više organizacija odnosno poslodavaca koriste isti prostor za radilište, svaka od njih sprovodi mjere zaštite na radu, a glavni izvođač odnosno investitor obavezan je obezbijediti jedinstven elaborat zaštite na radu.

Član 19.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su obezbijediti:

1. Stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti radnika koji se njima koriste ili dolaze u dodir pri radu;
2. Ispitivanje fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se one pojavljuju radi obezbjeđivanja propisanih uslova rada;
3. Ispitivanje mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju tehničko – tehnološki procesi rada.

Član 20.

Propisima donesenim na osnovu zakona određuju se sredstva rada i opreme odnosno radne i pomoćne prostorije koje podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, kao i rokovi u kojima se vrše pregledi i ispitivanja, ako to nije predviđeno tehničkim propisima ili jugoslovenskim standardima.

Član 21.

Periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama odnosno sredstva lične zaštite vrši organizacija koja ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme.

Bliže uslove u pogledu potrebnih kadrova i tehničke opreme iz prethodnog stava propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Rješenje o ispunjavanju uslova iz prethodnog stava donosi funkcioner republičkog organa uprave nadležan za poslove rada.

Protiv rješenja iz prethodnog stava ne može se izjaviti žalba.

Član 22.

O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima iz stava 1. prethodnog člana organizacija sačinjava ispravu ako vrši pregled za svoje potrebe, a izdaje ispravu ako vrši pregled za drugu organizaciju odnosno poslodavca.

Isprava iz prethodnog stava sadrži rezultat pregleda i ispitivanja i konstataciju da li pregledana sredstva rada i opreme i sredstva lične zaštite udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Način i postupak vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz stava 1. prethodnog člana i oblik i sadržaj isprave iz stava 1. ovog člana propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 23.

Periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, vrši organizacija odnosno poslodavac u rokovima, po postupku i na način koji utvrde opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Član 24.

Nadzor nad zakonitošću rada organizacija koje su dobila rješenja iz člana 21. stav 3. ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na obavljanje poslova pregleda, ispitivanja sredstava rada i opreme, radne sredine i sredstava lične zaštite, vrši republički organ uprave nadležan za poslove rada

2. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 25.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Niko ne može zasnovati radni odnos ako prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Radnik koji boluje od bolesti koja se bez njegova obavještenja ne može utvrditi ljekarskim pregledom ili ima takve zdravstvene nedostatke koji na određenom radnom mjestu mogu predstavljati opasnost za radnika ili okolinu, dužan je o tome obavijestiti organizaciju iz oblasti zdravstva.

Član 26.

Kada su na određenom radnom mjestu uslovi rada takvi, da i pored primjene mjera zaštite na radu postoji opasnost od oboljenja odnosno od nastupanja invalidnosti nakon određenog vremena provedenom na tom radnom mjestu, organizacija odnosno poslodavac dužni su

preduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja odnosno invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu.

Mjere iz prethodnog stava mogu biti: ograničenje vremena rada u toku dnevnog radnog vremena ili određenog perioda na radnom mjestu iz prethodnog stava, raspoređivanje radnika na druge poslove u toku radnog dana, raspoređivanje radnika na drugo radno mjesto koje odgovara stepenu njegove stručne spreme određene vrste zanimanja, znanju i sposobnostima, preventivne i programirane odmomore, kao i druge mjere utvrđene opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Član 27.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se naročito teški, naporni i po zdravlje štetni poslovi (u daljem tekstu: poslovi sa posebnim uslovima rada).

Radna mjesta sa poslovima sa posebnim uslovima rada smatraju se:

1. Radna mjesta sa povećanim rizikom od povređivanja, nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika;
2. Radna mjesta sa specifičnim zahtjevima, koji u cilju bezbjednog i uspješnog rada uslovljavaju posebne zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika na tim radnim mjestima;
3. Radna mjesta na kojima ne postoji mogućnost primjene propisanih mjera zaštite na radu.

Član 28.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se radna mjesta sa posebnim uslovima rada na kojima se skraćuje radno vrijeme srazmjerno štetnom uticaju na zdravlje odnosno radnu sposobnost radnika.

Skraćivanje radnog vremena iz prethodnog stava vrši se na osnovu prethodno pribavljenog stručnog nalaza ovlašćene organizacije da se postojećim mjerama zaštite na radu ne mogu otkloniti štetni uticaji na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, kao i saglasnosti republičkog organa uprave nadležnog za poslove rada.

Listu ovlašćenih organizacija iz prethodnog stava utvrđuje funkcioner republičkog organa uprave nadležan za poslove rada.

Postupak skraćivanja radnog vremena propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 29.

Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, organizacija odnosno poslodavac obavezni su uputiti radnika na odgovarajući ljekarski pregled i takve preglede vršiti u rokovima utvrđenim opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom, zavisno od opasnosti i štetnosti kojima su radnici izloženi, a najmanje jedanput u roku od tri godine, ako posebnim propisom nije određen kraći rok.

Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled iz prethodnog stava organizacija odnosno poslodavac obavezni su dostaviti organizaciji u oblasti zdravstva podatke o radnim mjestima i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.

Član 30.

O rezultatima odgovarajućeg ljekarskog pregleda radnika organizacija u oblasti zdravstva vodi evidenciju i u roku od 15 dana od izvršenog pregleda, na osnovu evidencije, dostavlja izvještaj organizaciji odnosno poslodavcu.

Član 31.

Preglede radnika koji rade na radnim mjestima iz člana 27. ovog zakona vrši organizacija u oblasti zdravstva sa organizovanom službom za zdravstvenu zaštitu radnika i druge organizacije u oblasti zdravstva u kojima se vrše odgovarajući ljekarski pregledi.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada propisuje uslove za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i uslove u pogledu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti radnika za raspoređivanje na radno mjesto iz člana 27. ovog zakona, kao i postupak, način i rokove za obavljanje ljekarskih pregleda i sadržaj izvještaja o rezultatima pregleda.

Član 32.

Radnik za koga se na periodičnom pregledu utvrdi da više ne ispunjava uslove na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti.

Privremeno raspoređivanje radnika iz prethodnog stava traje do dana dostavljanja pravosnažnog rješenja od strane stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti.

Član 33.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuju se radna mjesta, radne prostorije i prostori u kojima je zabranjeno pušenje.

3. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 34.

Radniku se može odrediti rad noću, pod uslovima:

1. Da je o potrebi uvođenja rada noću odluku donio nadležni organ u organizaciji odnosno poslodavac;
2. Da je za vrijeme rada noću obezbijeden obrok;
3. Da su obezbijedeni uslovi za dolazak i odlazak sa posla.

Saglasnost za raspored radnice na rad noću, u smislu člana 45. stav 4. zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa („Službeni list SFRJ“, br. 60/89), daje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

Član 35.

U organizaciji odnosno kod poslodavca gdje se radi u smjenama radnici imaju pravo i dužnost da obezbijede periodičnu izmjenu smjena, s tim što radnik jedne smjene može da radi noću neprekidno najduže jednu sedmicu.

Član 36.

Radniku se ne može narediti prekovremeni rad odnosno rad noću ako bi po nalazu stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti takav rad mogao ugroziti odnosno pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

III – PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ORGANIZACIJE, POSLODAVCA I RADNIKA

Član 37.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su da organizuju poslove zaštite na radu. Broj radnika i stepen njihove stručne spreme zavisi od tehničko – tehnološkog procesa, štetnosti po zdravlje radnika, broja zaposlenih, broja radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i drugih opasnosti.

U organizaciji odnosno kod poslodavca kod kojih postoje radna mjesta sa posebnim uslovima rada, poslove zaštite na radu mogu obavljati radnici koji imaju visoku ili višu stručnu spremu zaštite na radu VI stepena ili višu stručnu spremu iz tehničke grupacije.

Vršenje određenih poslova zaštite na radu organizacija odnosno poslodavac može povjeriti organizaciji koja ispunjava uslove u smislu člana 21. ovog zakona.

Član 38.

Organizacija odnosno poslodavac obavezni su odmah izvijestiti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu.

Član 39.

Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto i kada se vrše promjene u tehničko – tehnološkom procesu odnosno procesu rada, radnik se obavezno obučava iz oblasti zaštite na radu po programu koji se donosi u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Po izvršenom obučavanju, organizacija odnosno poslodavac dužni su da izvrše provjeru sposobnosti radnika za samostalan i bezbjedan rad na radnom mjestu. Obuku radnika i provjeru sposobnosti iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti radnici s visokom ili višom stručnom spremom.

Radnik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

U slučaju iz prethodnog stava radnik će se rasporediti na radno mjesto koje odgovara stepenu njegove stručne spreme određene vrste zanimanja, znanju i sposobnostima.

Član 40.

U toku obučavanja iz oblasti zaštite na radu, radnik se upoznaje, naročito sa:

1. Tehničko – tehnološkim procesima i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen;
2. Opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija;
3. Mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode;
4. Upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korišćenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu;
5. Pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu;
6. Pružanjem prve pomoći;
7. Organizacijom zaštite na radu;
8. Korištenjem protivpožarnih aparata.

Ako organizacija odnosno poslodavac nisu u mogućnosti da izvrše obučavanje radnika u smislu prethodnog stava, te poslove povjeriće organizaciji registrovanoj za tu djelatnost.

Član 41.

Radnik je dužan da se pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu, da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu za bezbjedan rad koji utvrdi organizacija odnosno poslodavac.

Radnik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

Član 42.

Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom utvrđuje se koja sredstva lične zaštite pripadaju radniku.

Radnik određen opštim aktom odnosno poslodavac dužan je da obezbijedi namjensko korištenje sredstava lične zaštite radnika.

Član 43.

Radnik je dužan da obavi ljekarski pregled na koji ga upućuje organizacija odnosno poslodavac u smislu člana 29. ovog zakona.

Radnik, koji se ne podvrgne ljekarskom pregledu iz prethodnog stava, ne može otpočeti odnosno nastaviti rad na tom radnom mjestu.

Član 44.

Radnik pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti ne može započeti odnosno nastaviti rad.

Radnik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u slučajevima i na način utvrđen opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Provjeru, da li je radnik pod uticajem alkohola, vrši organizacija odnosno poslodavac upotrebom alko – testa po postupku koji je utvrđen za vršenje takve provjere u propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Član 45.

Radnik je dužan da odmah prijavi sve zapažene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

Prijava može biti pismena ili usmena, a podnosi se radniku određenom opštim aktom odnosno poslodavcu.

Član 46.

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i propisanih obaveza u smislu ovog zakona čini težu povredu radne obaveze u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom.

Član 47.

Sindikata ima pravo da od organizacije odnosno poslodavca traži preduzimanje mjera zaštite na radu utvrđenih ovim zakonom.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su razmotriti inicijativu sindikata, preduzeti odgovarajuće mjere i o tome izvijestiti sindikat i organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative.

Član 48.

Ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje, a organizacija odnosno poslodavac smatraju da takav postupak radnika nije opravdan, dužni su da o tome odmah izvijeste organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada i sindikat.

Po prijemu izvještaja iz prethodnog stava, organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je izvršiti odmah uviđaj na licu mjesta i narediti da se sprovedu odgovarajuće mjere zaštite, odnosno zabraniti rad dok se te mjere ne sprovedu ili izvijestiti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.

Član 49.

Poslovodni organ organizacije odnosno radnik koji organizuje ili rukovodi procesom rada, u skladu sa opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom, svaki u svom djelokrugu, odgovoran je za sprovođenje zaštite na radu.

IV – EVIDENCIJA

Član 50.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su da vode propisanu evidenciju o:

1. Radnicima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada;
2. Provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu;
3. Izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine, sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite;
4. Povredama radnika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima;
5. Ljekarskim pregledima.

Član 51.

Organizacija odnosno poslodavac dužni su organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada dostaviti godišnji izvještaj o slučajevima iz tačke 4. prethodnog člana.

Član 52.

Način vođenja evidencije i čuvanja isprava, kao i sadržaj godišnjeg izvještaja propisuje republički organ uprave nadležan za poslove rada.

V – INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 53.

Inspeksijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu zakona, tehničkih propisa i jugoslovenskih standarda koji se odnose na zaštitu na radu i opštih akata iz oblasti zaštite na radu vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, ako posebnim zakonom taj nadzor nije stavljen u nadležnost drugog organa.

Član 54.

Nadzor iz prethodnog člana vrši opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, osim nadzora koji je ovim zakonom stavljen u nadležnost republičkom organu uprave nadležnom za poslove rada.

Poslove inspeksijskog nadzora iz prethodnog člana vrši inspektor rada

Član 55.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada vrši neposredni nadzor u organizacijama odnosno kod poslodavca gdje se vrši:

1. Proizvodnja sirovog željeza, čelika i ferolegura;
2. Proizvodnja i prerada glinice, aluminijuma, olova i cinka, mangana i drugih teških metala;
3. Proizvodnja baznih kemikalija, plastičnih masa, premaznih sredstava, lijekova i farmaceutskih kemikalija, koksa i karbogasa;
4. Proizvodnja eksploziva i eksplozivnih sredstava i pirotehničke galanterije;
5. Proizvodnja naftnih derivata;
6. Proizvodnja celuloze i papira i hemijska prerada drveta;
7. Proizvodnja azbestno – cementnih proizvoda;
8. Proizvodnja termoelektrične energije.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada vrši neposredni nadzor na izvođenju radova:

1. U tunelima i na drugim podzemnim radovima, izuzev rudarskih;
2. Na armirano – betonskim, čeličnim i drvenim mostovima raspona preko 30 metara;
3. U kesonima i ronilačkim radovima;
4. Na izgradnji termoelektrana i hidroelektrana.

Član 56.

U vršenju inspeksijskog nadzora inspektori rada obavezni su u organizacijama i kod poslodavaca kod kojih se obavljaju tehničko – tehnološki procesi rada izvršiti preglede najmanje jedanput godišnje, a u drugim slučajevima po potrebi.

Inspektori rada obavezni su izvršiti i kontrolne preglede u organizacijama i kod poslodavaca iz prethodnog stava kod kojih su naređene mjere za otklanjanje nedostatka iz oblasti zaštite na radu.

Član 57.

Ako inspektor rada utvrdi povrede propisa o zaštiti na radu, donijeće rješenje o otklanjanju tih nedostataka odnosno nepravilnosti i odrediti rok u kome se oni imaju otkloniti.

Organizacija odnosno poslodavac obavezni su pismeno izvijestiti inspektora o izvršenju rješenja u roku od osam dana od dana isteka roka za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti.

Inspektor rada može narediti da se sprovede i mjera zaštite na radu koja nije propisana, ako su radnici na radu neposredno ugroženi.

Ako su za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje radnika nisu neposredno ugroženi, inspektor rada narediće organizaciji odnosno poslodavcu da sačini poseban investicioni program o postupnom usklađivanju stanja sa odredbama propisa o zaštiti na radu, o čemu će se istovremeno izvijestiti izvršni organ skupštine opštine.

Član 58.

Opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada dužan je odmah, po prijemu obavještenja od organizacije odnosno poslodavca, izvijestiti republički organ uprave nadležan za poslove rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika i težoj povredi na radu.

Opštinski inspektor rada obavezan je odmah izvršiti uviđaj svakog smrtnog slučaja, nesreće koja je zadesila dva ili veći broj radnika i teže povrede na radu u organizaciji odnosno kod poslodavca.

Nakon izvršenog uviđaja iz prethodnog stava opštinski organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je preduzeti odgovarajuće mjere i dostaviti vanredni izvještaj republičkom organu uprave nadležnom za poslove rada.

Kod smrtnog slučaja i nesreće koja je zadesila veći broj radnika, uviđaj će, po potrebi, izvršiti i republički inspektor rada.

Član 59.

Ako inspektor rada utvrdi da postoji neposredna opasnost po život i zdravlje radnika na radu, donijeće rješenje o zabrani rada na radnom mjestu.

Ako organizacija ili poslodavac ne postupi po rješenju o otklanjanju nedostataka, inspektor rada može zabraniti rad na radnom mjestu na koje se rješenje odnosi, dok se nepravilnost odnosno nedostatak ne otkloni.

Ako zabrana rada obuhvata organizaciju ili njen dio, organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada obavezan je odmah obavijestiti izvršni organ skupštine opštine na čijem se području nalazi organizacija ili njen dio.

Član 60.

Inspektor rada dužan je da čuva kao povjerljiv podatak ime radnika koji mu se obratio po bilo kom osnovu zbog nesprovođenja propisa iz oblasti zaštite na radu.

Član 61.

Protiv rješenja organa uprave nadležnog za poslove inspekcije rada može se izjaviti žalba, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja republičkog inspektora rada donesenog u prvom stepenu može se izjaviti žalba funkcioneru republičkog organa uprave nadležnog za poslove rada, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

U slučaju kada je naložena zabrana rada žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

VI – KAZNENE ODREDBE

Član 62.

Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara kazniće se za privredni prestup:

1. Organizacija, ako pri projektovanju ne primijeni propisane mjere zaštite na radu i ne izda odgovarajuću ispravu (član 10);
2. Izvođač građevinskih objekata, ako ne izvede radove prema projektnoj dokumentaciji i ne obezbijedi dokaz od komisije za tehnički prijem da je objekat odnosno tehničko – tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji (član 11. stav 1.);
3. Proizvođač sredstava za rad i opreme, ako prilikom projektovanja, konstruisanja, odnosno proizvodnje ne primijeni propisane mjere zaštite na radu, ne izda uputstvo za bezbjedan rad i održavanje, odnosno ne izda ispravu, odnosno izda ispravu da su pri projektovanju, konstruisanju, odnosno proizvodnji primijenjene propisane mjere zaštite na radu i ako te mjere nisu primijenjene (član 12);
4. Proizvođač sredstava lične zaštite, ako pri projektovanju, konstruisanju, odnosno proizvodnji ne primijeni mjere zaštite na radu, ne izda uputstvo za njihovu upotrebu i održavanje i ne označi da su proizvedeni u skladu sa propisima ili ne izda odgovarajuću ispravu, odnosno označi na sredstvima lične zaštite ili izda odgovarajuću ispravu i ako pri projektovanju, konstruisanju i proizvodnji nisu primijenjene mjere zaštite na radu (član 13) ;
5. Uvoznik sredstava rada i opreme i sredstava za ličnu zaštitu, ako kupoprodajnim ugovorom ne obezbijedi garanciju da ista odgovaraju međunarodnim konvencijama, tehničkim propisima i propisima donesenim na osnovu zakona i ne pribavi odgovarajuća uputstva za upotrebu i održavanje (član 14);
6. Organizacija, ako stavlja u promet ili upotrebu sredstva rada i opremu i sredstva lične zaštite, a da ne odgovaraju propisima donesenim na osnovu zakona (član 16);
7. Organizacija koja vrši pregled i ispitivanja za svoje potrebe i organizacija za zaštitu na radu, ako ne ispunjava uslove u pogledu kadrova i tehničke opreme (član 21. st. 1. i 2);
8. Organizacija koja vrši periodične preglede i ispitivanja, ako ne izda odgovarajuću ispravu, odnosno izda ispravu, a da prethodno nije izvršila preglede i ispitivanja na propisan način (član 22);
9. Organizacija u oblasti zdravstva, ako ne vrši odgovarajuće ljekarske preglede radnika koji rade na radnim mjestima iz člana 27. ovog zakona (član 31. stav 1).

Za privredni prestup iz prethodnog stava kazniće se i radnik iz člana 49. ovog zakona novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Član 63.

Novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija, ako:

1. U okviru plana razvoja ili posebnog programa mjera zaštite na radu ne obezbijedi sredstva za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu i ne postupi u rokovima za njihovu realizaciju (član 2);
2. Ne obezbijedi sredstva lične zaštite (član 8. stav 2);
3. U izradi tehničke dokumentacije, u kojoj učestvuje više organizacija odnosno poslodavaca, ne obezbijedi jedinstvenu ispravu, odnosno ako ne obezbijedi jedinstven dokaz da je objekat izgrađen odnosno tehničko – tehnološki proces izveden prema tehničkoj dokumentaciji (član 10. stav 3. i član 11. stav 2);
4. Prije početka rada ne izradi elaborat i ne obezbijedi jedinstven elaborat o uređenju radilišta u skladu sa propisima o zaštiti na radu, ne izvodi radove prema tom elaboratu i u određenom roku ne dostavi elaborat o uređenju radilišta organu uprave nadležnom za poslove inspekcije rada (čl. 17. I 18);
5. Ne obezbijedi vršenje periodičnih pregleda i ispitivanja (član 19);
6. Periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava lične zaštite ne vrši u rokovima i po postupku koji je utvrđen opštim aktom i kolektivnim ugovorom (član 23);
7. Za radna mjesta ne utvrdi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti (član 25. stav 1);
8. Zasnjuje radni odnos sa radnikom, a da prethodno nije utvrđeno njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti za određeno radno mjesto (član 25. stav 2);
9. Ne preduzme mjere za sprečavanje nastupanja oboljenja odnosno invalidnosti kod radnika (član 26);
10. Ne utvrdi radna mjesta sa posebnim uslovima rada (član 27);
11. Radno vrijeme radnika skрати, a da prethodno nije pribavljen stručni nalaz ovlašćene organizacije i republičkog organa uprave nadležnog za poslove rada da se postojećim mjerama zaštite na radu ne mogu otkloniti štetni uticaji nepovoljnih uslova rada (član 28. stav 2);
12. Ne uputi radnika na odgovarajući ljekarski pregled (član 29. stav 1);
13. Organizaciji u oblasti zdravstva ne dostavi podatke o radnim mjestima sa navedenim štetnostima i opasnostima kojima je radnik izložen (član 29. stav 2);
14. Radniku ne obezbijedi periodičnu izmjenu smjena (član 35);
15. Ne postupi po rješenju inspektora rada u skladu sa članom 57. st. 1. i 3. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorno lice u organizaciji novčanom kaznom od 2.500 do 5.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se poslodavac novčanom kaznom od 6.000 do 12.000 dinara.

Član 64.

Novčanom kaznom od 6.000 do 12.000 dinara kazniće se za prekršaj organizacija, ako:

1. Ne dostavi izvještaj o ljekarskim pregledima radnika u roku od 15 dana od dana izvršenog pregleda (član 30);

2. Radnika, koji ne ispunjava uslove za rad na radnom mjestu pod posebnim uslovima rada, privremeno ne rasporedi na drugo radno mjesto i ne uputi stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti (član 32);
3. Ne ispuni uslove za rad noću i ne dobije saglasnost nadležnog organa (član 34);
4. Radniku naredi prekovremeni rad i rad noću suprotno nalazu stručnog organa za ocjenu radne sposobnosti (član 36);
5. Ne organizuje vršenje poslova zaštite na radu i ako na poslove zaštite na radu rasporedi radnika koji ne ispunjava uslove u pogledu stručne spreme (član 37);
6. Odmah ne izvijesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada o smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila dva ili veći broj radnika, težoj povredi, profesionalnom oboljenju ili pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika (član 38);
7. Ne donese program i ne izvrši obuku radnika iz oblasti zaštite na radu (član 39. stav 1);
8. Ne izvrši provjeru sposobnosti radnika za samostalan i bezbjedan rad iz oblasti zaštite na radu i radnika ne rasporedi na radno mjesto koje odgovara njegovom znanju i sposobnostima (član 39. st. 2. i 4);
9. Omogući da radnik radi na radnom mjestu i ako nije osposobljen za bezbjedan rad (član 39. stav 3);
10. Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom ne utvrdi koja sredstva lične zaštite pripadaju radniku (član 42. stav 1);
11. Radniku omogući da otpočne ili nastavi sa radom na radnom mjestu, a da nije obavljen odgovarajući ljekarski pregled (član 43. stav 1);
12. Opštim aktom odnosno kolektivnim ugovorom ne utvrdi slučajeve i način provjere da li je radnik pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti (član 44);
13. Ne razmotri inicijativu sindikata, ne preduzme odgovarajuće mjere zaštite na radu i ne izvijesti sindikat i organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada u roku od 30 dana od dana podnošenja inicijative (član 47);
14. Odmah ne izvijesti organ uprave nadležan za poslove inspekcije rada, ako radnik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje (član 48);
15. Ne organizuje i ne sprovodi propisane mjere zaštite na radu (član 49);
16. Ne vodi evidenciju propisanu članom 50. ovog Zakona;
17. U određenom roku pismeno ne izvijesti inspektora rada o izvršenju rješenja (član 57. stav 2);

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorno lice u organizaciji novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 dinara.

Za prekršaj iz tač. 3. do 11, tač. 13 do 15 i tačke 17. iz stava 1. ovog člana kazniće se poslodavac novčanom kaznom od 3.000 do 7.000 dinara.

Član 65.

Novčanom kaznom od 200 dinara kazniće se za prekršaj na licu mjesta radnik određen opštim aktom odnosno poslodavac, ako ne obezbijedi namjensko korištenje sredstava lične zaštite radnika (član 42. stav 2).

Član 66.

Novčanom kaznom od 50 dinara kazniće se za prekršaj na licu mjesta radnik, ako se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu, ne koristi sredstva rada po uputstvu proizvođača i uputstvu za bezbjedan rad, ako namjenski ne koristi sredstva lične zaštite i ne održava ih u ispravnom stanju (član 41).

Član 67.

Novčanu kaznu na licu mjesta za prekršaj iz čl. 65. i 66. ovog zakona naplaćuje inspektor rada koji vrši neposredni nadzor.

VII – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 68.

Organizacije su dužne opšte akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Organizacije koje su do stupanja na snagu ovog zakona bile ovlašćene da vrše poslove iz čl. 35. i 47. Zakona o zaštiti na radu – Prečišćeni tekst („Službeni list SRBiH“, broj 31/84 i br. 12/87 i 46/88) obavezne su da podnesu zahtjev za utvrđivanje uslova u smislu člana 21. ovog zakona, u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 70.

Republički organ uprave nadležan za poslove rada donijeće propise iz člana 21. stav 2, člana 22. stav 3, člana 28 stav 4, člana 31. stav 2. i člana 52. ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 71.

Do donošenja propisa iz prethodnog člana primjenjivaće se:

1. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati osnovne organizacije odnosno organizacije za zaštitu na radu koje vrše periodične preglede i ispitivanja („Službeni list SRBiH“, broj 20/85);

2. Pravilnik o obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima oruđa za rad, radnih i pomoćnih prostorija, kao i postupku i načinu vršenja tih pregleda i ispitivanja („Službeni list SRBiH“, broj 19/85);
3. Pravilnik o postupku za utvrđivanje poslova, odnosno radnih zadataka sa posebnim uslovima rada i posebnim uslovima rada zbog kojih se određuje kraće vrijeme na tim poslovima, odnosno radnim zadacima („Službeni list SRBiH“, broj 1/86);
4. Pravilnik o vršenju ljekarskih pregleda radnika („Službeni list SRBiH“, broj 2/81);
5. Pravilnik o obliku i sadržaju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 30/85);
6. Pravilnik o vođenju evidencije i čuvanju isprava iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 19/85);
7. Uputstvo o načinu vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima iz oblasti zaštite na radu i o sadržaju i načinu podnošenja izvještaja organa inspekcije rada („Službeni list SRBiH“, broj 7/85);
8. Pravilnik o pružanju prve pomoći u slučaju povrede i oboljenja radnika na radu („Službeni list SRBiH“, broj 38/86);
9. Rješenje o utvrđivanju ovlašćenih organizacija za izdavanje stručnih nalaza („Službeni list SRBiH“, broj 10/86 i 6/90).

Član 72.

Do donošenja propisa iz člana 38. stav 2. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, kao odredbe republičkih propisa, primjenjivaće se odredbe:

1. Opšteg pravilnika o higijensko – tehničkim zaštitnim mjerama pri radu („Službeni list FNRJ“, broj 16/47, 18/47 i 36/50);
2. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kudeljarama („Službeni list FNRJ“, broj 46/47);
3. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u grafičkim preduzećima („Službeni list FNRJ“, broj 56/47);
4. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u fabrikama stakla – staklarama („Službeni list FNRJ“, broj 14/48 i 18/48);
5. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kamenolomima i ciglanama, kao i kod vađenja gline, pijeska i šljunka („Službeni list FNRJ“, broj 69/48);
6. Pravilnika o zaštitnim mjerama pri rukovanju eksplozivom lagumanju (miniranju) u rudnicima i kamenolomima, kao i pri drugim radovima (prilog br. 8. uz „Službeni list FNRJ“, broj 98/49);
7. Pravilnika o tehničkim i zdravstveno – tehničkim zaštitnim mjerama na radu pri hemijsko – tehnološkim procesima (prilog br. 8. uz „Službeni list FNRJ“, broj 55/50);
8. Pravilnika o tehničkim i zdravstveno – tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u crnoj metalurgiji („Službeni list FNRJ“, broj 7/55);
9. Pravilnika o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri ronilačkim radovima („Službeni list FNRJ“, broj 36/58);

10. Pravilnika o higijensko – tehničkim zaštitnim mjerama pri radu na preradi i obradi metala („Službeni list FNRJ“, broj 40/61);
11. Pravilnika o higijensko – tehničkim zaštitnim mjerama pri lučko – transportnom radu („Službeni list SFRJ“, broj 14/64);
12. Pravilnika o zaštiti na radu pri tehničkom obrađivanju legura lakih metala u kupatilima sa nitratnim solima („Službeni list SFRJ“, broj 48/65);
13. Pravilnika o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila u prevozu motornim vozilima („Službeni list SFRJ“, broj 55/65);
14. Pravilnika o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila („Službeni list SFRJ“, broj 17/66);
15. Pravilnika o zaštiti na radu sa uređajima za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe („Službeni list SFRJ“, broj 32/66);
16. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima („Službeni list SFRJ“, broj 18/67);
17. Pravilnika o zaštiti na radu u poljoprivredi („Službeni list SFRJ“, broj 34/68);
18. Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 42/68 i 45/68);
19. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite pri radu sa dizalicama („Službeni list SFRJ“, broj 30/69 i 41/69);
20. Pravilnika o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69);
21. Pravilnika o zaštiti na radu u izradi eksploziva i baruta i manipulisanju eksplozivima i barutima („Službeni list SFRJ“, broj 55/69);
22. Pravilnika o posebnim mjerama i normativima za zaštitu na radu pri preradi i obradi kože, krzna i otpadaka kože („Službeni list SFRJ“, broj 47/70);
23. Pravilnika o opštim mjerama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 29/71);
24. Naredbe o obaveznom snabdijevanju radnika gaziranom slanom vodom u odjeljenjima sa visokom temperaturom („Službeni list FNRJ“, broj 40/47);
25. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena za izvjesne poslove grafičke industrije („Službeni list FNRJ“, broj 98/48);
26. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena za izvjesne poslove u rudarstvu („Službeni list FNRJ“, broj 31/49);
27. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena u privrednim organizacijama za proizvodnju elektroda i ferolegura („Službeni list FNRJ“, broj 26/57);
28. Naredbe o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena u proizvodnji lak – žice („Službeni list FNRJ“, broj 24/59);
29. Naredbe o zabrani upotrebe motornih benzina za odmašćivanje, pranje i čišćenje metalnih dijelova i predmeta od drugog materijala („Službeni list SFRJ“, broj 23/67);
30. Odluku o određivanju skraćenog radnog vremena za poslove u građevinarstvu koji se vrše u kesonima („Službeni list FNRJ“, broj 29/55);

31. Uputstva o načinu vršenja nadzora nad pridržavanjem propisa o zaštiti na radu u preduzećima koja proizvode za određene vojne potrebe („Službeni list SFRJ“, broj 23/66);

32. Uputstva o podacima iz oblasti zaštite na radu koje su organi inspekcije rada dužni pribavljati i o izvještajima koje su dužni dostavljati („Službeni list SFRJ“, broj 4/67);

Do donošenja propisa iz člana 38. stav 2. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa primjenjivaće se odredbe:

1. Pravilnika o zaštiti na radu u šumarstvu („Službeni list SRBiH“, broj 20/85);
2. Pravilnika o zaštiti na radu sa razvijačima acetilena i acetilenskim stanicama („Službeni list SRBiH“, broj 32/87);
3. Pravilnika o zaštiti na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala („Službeni list SRBiH“, broj 5/86);
4. Pravilnika o zaštiti na radu u željeznicama („Službeni list SRBiH“, broj 42/86 i 3/87);
5. Pravilnika o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte namijenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („Službeni list SRBiH“, broj 5/88);
6. Pravilnika o zaštiti na radu pri korišćenju električne energije („Službeni list SRBiH“, broj 34/88);
7. Uputstva o postupku vršenja nadzora nad primjenom propisa iz oblasti zaštite na radu („Službeni list SRBiH“, broj 28/88).

Član 73.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti na radu – Prečišćeni tekst („Službeni list SRBiH“, broj 31/84 i br. 12/87 i 46/88).

Član 74.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu SRBiH“.

Predsjednik
Vijeća udruženog rada,
Ibrahim Havić, s.r